श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्

सत्रान्तपरीक्षा एप्रिल – २०१६

कक्षा – आचार्यः-१ (SEM-2)	**प्रश्नपत्रम् – ४**	गुणाः - ७०
विषयः – साहित्यम् - नाट्यवर्गः	**CC-4.2.6**	समयः - ११ तः २
दिनाङ्कः – २१/४/२०१६	सन्दर्भग्रन्थः – नाट्यशास्त्रम् – अ-६ (आचार्यभरतविरचितम्)	

	प्रथमान्वितिः -१	
प्रश्नः -१	**कश्चिदेकस्य ससन्दर्भं व्याख्या कार्या ।**	०४
	(१) रतिर्हासश्च शोकश्च क्रोधोत्साहौ मयं तथा । जुगुप्सा विस्मश्चेति स्थायिभावाः प्रकीर्तिता ॥ (२) स्तम्भः वेदोऽथ रोमाञ्चः स्वरभङ्गोऽथ वेपथुः । वैवर्ण्यमश्रुप्रलयः इत्यष्टौ सात्विकाः स्मृताः ॥	
प्रश्नः -२	रसाद्यधिकृत्य भरतम्प्रति मुनीनां कतिविधा प्रश्नाः ? इति सविस्तरं प्रतिपाद्यताम् । अथवा संचारीभावान् यथाग्रन्थं निरुप्यताम् ।	१२
प्रश्नः -३	**अधस्तनेषु द्वयोः टिप्पणी कार्या ।**	०४
	(१) स्थायिभावः (२) संग्रहः (३) निरुक्तम् (४) रसाः	
	द्वितीयान्वितिः - २	
प्रश्नः - ४	**निम्नलिखितयोरेकस्य सान्वय व्याख्या कार्या ।**	०४
	(१) भारती सात्वती चैव कौशिक्यारभटी तथा । चतस्रो वृत्तयो ह्येता यासु नाट्यं प्रतिष्ठितम् ॥ (२) ततं चैवावनद्धं च धनं सुषिरमेव च । चतुर्विधं च विज्ञेयमातोद्यं लक्षणान्वितम् ॥	
प्रश्नः -५	नाट्यशास्त्रमधिकृत्य सङ्ग्रहादीनां लक्षणानि संक्षेपेण प्रतिपादयत । अथवा रसनिष्पत्तिसूत्रं तद्विवरणभाष्यञ्च यथाग्रन्थं स्पष्टयत ।	०८
प्रश्नः -६	**निम्नलिखितेषु त्रयाणां लघूत्तराणि ददत ।**	०३
	(१) नाट्ये कति वृत्तयः भवन्ति ? (२) नाट्याश्रिताभिनयः कतिविधो भवति ? (३) रौद्ररसात् कस्य रसस्य उत्पत्तिः ? (४) शृङ्गाररसस्य देवता कः ? (५) हास्यरस स्य वर्णः कः ?	

	तृतीयान्वितिः - ३	
प्रश्नः -७	**कश्चिदेकं ससन्दर्भं व्याख्यायत ।**	०४
	(१) विपरीतालङ्कारैर्विकृतचाराभिधानवेषैश्च । विकृतैरङ्गविकारैर्हसतीति रसः स्मृतो हास्यः ॥ (२) आकुञ्चिताक्षिगण्डं यत्सस्वनं मधुरं तथा । कालागतम् सास्यरागं तद्वै विहसितं भवेत् ॥	
प्रश्नः -८	हास्यरसं यथाग्रन्थं विवेचयत । अथवा करुणरसं यथाभरतं प्रपञ्चयत ।	०८
प्रश्नः -९	**यथेच्छं त्रयाणां उत्तराणि लिखत ।**	०३
	(१) हास्यस्य कति भेदाः ? (२) हास्यरस्य स्थायीभावः कः ? (३) नाट्यशास्त्रस्य कर्ता कः ? (४) शोकः कस्य रसस्य स्थायीभावः ? (५) शृङ्गाररसस्य कति भेदाः ?	
	चतुर्थान्वितिः - ४	
प्रश्नः -१०	**द्वयोरेकस्य ससन्दर्भं व्याख्या कार्या ।**	०४
	(१) न यत्र दुःखं न सुखं न द्वैषो नापि मत्सरः । समः सर्वेषु भूतेषु स शान्तः प्रथितो रसः ॥ (२) एवमेते रसा ज्ञेयाः नव लक्षणलक्षिताः । अत ऊर्ध्वं प्रपवक्ष्यामि भावानामपि लक्षणम् ॥	
प्रश्नः -११	समीक्षापूर्वकं भयानक-बीभत्स-अद्भुत रसानां लक्षणानि प्रतिपाद्यताम् । अथवा शान्तरसस्य विवरणमुपस्थाप्य अष्ट नव वा रसोपसंहारः प्रतिपादनीयः ।	१२
प्रश्नः -१२	**टिप्पणीद्वयं लिखत ।**	०४
	(१) शान्तरसः (२) भायानकरसस्य लक्षणम् (३) वीररसः (४) बीभत्सरसस्य उत्पत्तिः ।	

***